

Šiame numeryje skaitykite:

3 psl.

Pienininkai šventė savo įmonės 90-ąjį gimtadienį

Upyniškiai investuoja į ūkį ir vaikus

4 psl.

Jiems rugpjūtis — neeilinių gimtadienių mėnuo

5 psl.

„Mano vasara su sūriu DŽIUGAS“

Artėjant Rugsėjui — dovanos vaikams

6 psl.

Rizikos užsikrėsti erkiniu encefalitu per pieną galima išvengti

Mikroelementų stoka galvijams

7 psl.

Pašarų reikmė ir galvijų šėrimas

Patobulintos elektroninės paslaugos taupys karvių bandų savininkų laiką

8 psl.

Lietuvių gaminami ledai sparčiai skinasi kelią į pasaulinį pripažinimą

Aikštelės projektas gimė per naktį

Anver Arzimanov patenkintas naujosios aikštelės melžiamoms karvėms nauda.

„Man Rakutėnų kaimas – pasaulio bamba“, – šypsodamasis sako Anykščių rajono Troškūnų seniūnijoje išsikūręs ūkininkas Anver Arzimanov. Ir tikrai: čia jis sukūrė tai, ką dabar galima pavadinti pažangiu ir klestinčiu ūkiu.

Algirdas Dačkevičius

Anver kilęs iš Azerbaidžano, o karinę tarnybą tarybiniais laikais atliko Panevėžyje. Grįžęs į tėviškę ilgai ten neužsibuvo ir vėl nutarė vykti į Panevėžį.

(Nukelta į 2 psl.)

SVEIKINAME

geriausius liepos mėnesio ūkininkus pagal skirtingas superkamo pieno kiekio grupes

Pirmoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)
Laimutė Vainauskienė – Papievių k., Šateikių sen., Plungės r.

Antroje grupėje

(per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)
Stanislovas Rupšys – Laukuvos mst., Laukuvos sen., Šilalės r.

Trečioje grupėje

(per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)
Egidija Sasnauskienė – Žemaitkiemio k., Usėnų sen., Šilutės r.

Ketvirtoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)
Vytautas Vaišvila – Kalniškių k., Šaukėnų sen., Kelmės r.

Penktoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)
Adolfina Lukauskienė – Varkalių k., Nausodžio sen., Plungės r.

Geriausio ekologiško pieno gamintoja

Bronislava Griauslienė – Jodėnų k., Nausodžio sen., Plungės r.

Naujovei – sidabrinis įvertinimas

117-ąjį kartą Nantvičo (Jungtinė Karalystė) mieste įvykusi pasaulinė sūrių paroda „International Cheese Awards“ papildė kietojo sūrio DŽIUGAS apdovanojimų kolekciją.

Šioje didžiausioje tarptautinėje sūrių parodoje, kurioje dėl prizų varžėsi per 4000 įvairiausių sūrių iš viso pasaulio, „Žemaitijos pieno“ sūrininkai dalyvavo jau ketvirtą kartą iš eilės.

Sėkmę atnešė naujas gaminys – riekelėmis pjaustytas sūris DŽIUGAS, kuriam autoritetinga vertinimo komisija skyrė sidabro apdovanojimą.

Parodos lankytojai gyrė lietuvišką kietąjį sūrį ir noriai jį pirko.

Aikštelės projektas gimė per naktį

(Atkelta iš 1 psl.)

Čia įsidarbino „Ekran“ televizorių gamykloje gatavos produkcijos kontrolieriumi. Anver būsimoji sutuoktinė Vida irgi darbavosi „Ekran“ cheminiame bare prie kėnėskopų. Taip palengva jauni žmonės ir susipažino, o 1983 metais sujungė likimus.

Vėliau Anver nutarė vykti į žmonos tėviškę, Anykščių rajone. Įsidarbino kolūkyje, buvo sukūręs trijų žmonių kooperatyvą. Dėl įvairių trukdžių ten besidarbuojant, Anver beliko vienas, bet rankų nuleido.

1989 metais pagal Valstiečių ūkio įstatymą iš kolūkio išsinuomavo 31,5 ha žemės, pirkto namą, taip pat pagal sutartį išsinuomavo fermą su jautukais. Jauna šeima dirbo kiek išgalėdama, kad susikurtų tvirtą pamatą ateičiai.

Savo sumanumo ir darbštumo dėka Anver daug ko pasiekė. Šiuo metu ūkininkas valdo apie 380 hektarų su nuomojama žeme, melžia 80 piendavių. Kas antrą parą „Žemaitijos pieno“ bendrovei parduoda per 3 tonas pieno.

Anver — iš tų ūkininkų, kuriems nuolatos rūpi ką nors patobulinti arba sumanyti naujovių, kurios nešėtų kuo didesnę ekonominę naudą ūkiui.

„Per naktį sukūriau dengtos aikštelės projektą piendavėms, kad jos galėtų laisvai vaikščioti ir prieš melžimą paėsti čia atvežamos nupjautos žolės“, — parodė savo naujausią statinį ūkininkas.

Žinoma, prieš pradėdamas statybas, Anver buvo nuvykęs į vieną Panevėžio firmą, kuri pagal ūkininko pateiktą statybinių medžiagų duomenis, remdamasi kompiuterinės programos paskaičiavimais, patvirtino, jog statinys atitinka visas technines charakteristikas ir patikimas.

„Per dvejetą mėnesių su pagalbininku Artūru 1080 kv.m aikštelę melžiamoms karvėms pastatėme. Ir keturis kartus pigiau, negu ją būtų stačiusi nusamdyta firma“, — pasakojo Anver.

Nauda keleriopa. Ūkininkas ne tik statydamas sutaupė lėšų, bet ir iš piendavių padidino primilžį.

„Žiūrėkite, karvės karštą dieną ganykloje kaip ir neėda, be to, čia jas puola įvairūs kraujasiurbiai vabzdžiai“, — rodė Anver į aptvarą, kur spietėsi būrelis piendavių.

Kas kita moderni aikštelė su natūralia ventilacija, į kurią karvės pareina iš ganyklos atsigauti nuo karščio ir paėsti. Be to, po stogu jų nekamuoja kraujasiurbiai vabzdžiai. Dėl to ir pieno duoda daugiau.

„Tokio statinio neregėjau nė viename ūkyje. O Anver galima tik pagirti už jo sumanumą, darbštumą ir pažangų ūkininkavimą“, — sako darbštuolį iš Rakutėnų kaimo aplankęs „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Artūras Titiškis.

Anver ir savo gyvenamąjį namą susiprojektavo. Bet į jį įėjo gyventi 1995 metais. Ant jo stogo šiomet atsirado saulės kolektorius. Tad

šių saulės nepašykštėjusių vasarą karšto vandens netrūko.

„Namas buvo paskutinėje eilėje, o pirmiausia — ūkiniai pastatai“, — sakė ūkininkas.

Jų tikrai netrūksta. Netrūksta ir modernios melžimo įrangos, technikos. Žinoma, Anver, kiek įmanydamas, dalyvavo europinėse paramos programose, joms įgyvendinti pridūrė ir savo lėšų. Užtat dabar bepigū darbuotis mišriame ūkyje. Kartu su tėvu ūkininkauja ir sūnūs Ainis bei Edgaras.

Pats naujausias pirkinys — angliškas teleskopinis krautuvas su 9 metrų strėle. Anver juo susižavėjo žiūrėdamas vieną televizijos laidą ir pastebėjęs efektyvų mechanizmo darbą.

Bevaikštinėjant po ūkį, į akis krenta daugybė pralaidų vandeniui nutekėti.

„Nenoriu pats po purvyną braidyti ir gyvuliams neleidžiu“, — savo praktišką sprendimą pagrindė ūkininkas.

Netoliese ūkininkų pastatų tyvuliuoja apie hektaro dydžio tvenkinys, kuris buvo kasamas net dvejus metus. Užtat čia dabar žuvies netrūksta, o ir šiaip prie vandens karštą dieną malonu atsigauti.

Nemažam ūkiui prie darbų reikia ir talkininkų. Anver ūkyje darbuojasi keturios melžėjos, du gyvulių šėrikai ir mechanizatorius.

Ūkyje paruošiama visaverčių savos gamybos pašarų. Taikoma ir naujovė — grūdai traiskomi į specialią „rankovę“, pasikviečiamas mobilusis malūnas iš „Baltic Ag-

Vienas iš naujausių žemės ūkio ministerijos apdovanojimų darbštuoliams.

ro“.

Sumanaus ir darbštaus ūkininko darbas nelieka nepastebėtas. Ūkis du kartus „Metų ūkio“ konkurse yra pelnęs antrąją vietą. Netrūksta ir kitokių padėkos raštų, liudijančių apie Vidos ir Anver Arzimanov sėkmingą ūkininkavimą ir jų kilniaširdiškumą. Ūkininkas buvo ir pirmasis Surdegio bendruomenės įkūrėjas. Parašius projektą ir gavus lėšų, iš buvusio medicinos punkto atsirado bendruomenės namai. Visas Anver iniciatyvas ir gerus darbus sunku ir suminėti.

Žmona Vida daugiausia pagelbsti gydant gyvulius, iškilus sudėtingesnėms problemoms, tariasi ir konsultuojasi su veterinarais. Be to, jai didelis krūvis ten-

ka šeimoje. Išaugino ne tik savo du sūnus, bet dar globoja ir 6 mergaites. Kai kurios jau ištekėjusios ir atvyksta su savo atžalomis. Vida juos vadina anūkiais — juk kaip savo — jų mamos čia augo ir jautė šių namų šilumą.

Neveltui už šią pasiaukojančią globą tuometis socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas jai įteikė „Gerumo žvaigždę“.

Neįmanoma pravažiuoti pro Anver Arzimanov ūkį, į kurį kviečia rodyklė prie keliuko. Čia gera sutikti visuomet besišypsantį, sveiku humoru trykstantį bei gerų idėjų niekam nešykštintį ir saviškiu Lietuvos krašte tapusį Azerbaidžano sūnų — Anver.

Į Anver Arzimanov ūkį kviečia rodyklė prie keliuko.

Vida ir Anver prie naujausio pirkinio — modernaus krautuvo su teleskopine strėle.

Pienininkai šventė savo įmonės 90-ąją gimtadienį

Rugpjūčio 9-ąją Žemaitijos kaimo ekspozicijoje įvyko „Pienininkų šventė 2014“, kurioje prisimintos „Žemaitijos pieno“ įmonės ištakos, prasidėjusios prieš 90 metų.

Įmonės generalinis direktorius Robertas Pažemeckas pasveikino renginio dalyvius ir padėkojo visiems, kurie su meile, kūrybiškumu ir atsakomybe kuria kasdienę įmonės istoriją.

Renginį nuotaikingai vedė Mindaugas Stasiulis. Ekране vaizdžiai prabėgo svarbiausi įmonės gyvavimo momentai per 90 metų.

Istoriniai dokumentai mini, kad Telšių pieno perdirbimo bendrovė įkurta dar 1924 metais.

Telšių pieno perdirbimo bendrovei vadovavo: valdybos pirmininkas Jonas Daulenskis, valdybos narys agronomas Vacys Talat Kelpša, valdybos sekretorius – Aleksandras Tornau.

Senajame pieninės pastate, Simono Daukanto gatvėje 12a, su tuomete įranga buvo galima perdirbti 5 mln. kg pieno per metus.

1930 m. Telšių pieninėje pradėjo dirbti, o vėliau, nuo 1932 m., ir vadovauti Mečislovas Daržinskas.

1944 metais, atsitraukiant frontui, pieninė kurį laiką nedirbo, o tų pačių metų rudenį visos pieninės Lietuvoje suvalstybtos. Telšių pieninėje inventorizacija atlikta 1944 metų spalio 31 dieną, o 1945 metais ji pervadinta į Telšių sviesto gamybos įmonę.

Iki 1957-ųjų įmonė turėjo 7 vadovus, kai kurie keitėsi kasmet. O 1957 metais, pertvarkius pieno pramonės valdymą ir Lietuvoje įkūrus 5 pieno kombinatus, Telšių sviesto gamykla prijungta prie Klaipėdos pieno kombinato.

Nuo 1974 metų apie žemaičių pieninę sužinojo pasaulis. Tryškių

ceche pagamintas džiovintas sūris dalyvavo daugelyje tarptautinių mugių, kur pelnyti garbės raštai.

Plečiantis gamybai, apie 1975-1978 metus gamykla dirbo visą parą. Įmonės ir Respublikos vadovams prašant, Maskva 1980 m. birželio 26 d. davė leidimą statyti Telšiuose naują sūrių gamyklą.

1984 metais, baigus pastato Sedos g. 35 statybą, buvo sumontuota anuomet pažangiausia įranga iš Čekoslovakijos, Vengrijos, Vokietijos bei kitų šalių.

1986 m. gruodžio 26 d. įmonei pradėjo vadovauti sumanus ir nuolatos naujovių ieškantis Algirdas Pažemeckas. 2011-aisiais atšvestas jo sėkmingo vadovavimo įmonei 25-metis.

Nuo 1987 metų liepos 1 dienos Telšių sūrių gamykla atsiskyrė nuo Klaipėdos pieno kombinato ir buvo reorganizuota į savarankišką įmonę. 1993 metais ji tapo akcine bendrove „Žemaitijos pienas“.

1994-ieji paženklinė kietojo sūrio sėkmingu eksportu. Žemaičių sūrininkai dėkingi amerikiečių technologui Džonui Ludžiui ir italų technologui Lučiano Magnoni už dalyvavimą tobulinant kietojo sūrio DŽIUGAS gamybos ir brandinimo technologijas.

1997 metais įmonėje įdiegta pažangiausia pasaulyje pieno valymo Bactocatch technologija. Jos dėka vartotojams buvo pasiūsta žinia apie Žemaitijoje gaminamus sūrius be nitrato.

Naujojo amžiaus pradžioje įmonės sūrių cechas modernizuojamas pagal SAPARD programą. Įsigyjama nauja įranga, baigiama sūrių gamybos cecho rekonstrukcija.

2010 metų liepos 10 dieną įvyko įsimintinas Jo Ekscelencijos Prezidento Valdo Adamkaus ir ponijos Almos Adamkienės vizitas „Žemaitijos piene“.

Garbūs svečiai tapo simboliniais sūrio DŽIUGAS „krikštėviais“. 2011-aisiais jie vėl aplankė įmonę ir džiaugėsi naujais žemaičių sūrininkų laimėjimais. Ypač kietuoju sūriu DŽIUGAS, kuris šiuo metu yra pelnęs per 20 svarių tarptautinių apdovanojimų. Nuo 2013-ųjų Sūrio DŽIUGAS namuose Telšiuose,

gegužės 8-ąją – švenčiama Džiugo vardo diena – DŽIUGADIENIS ir vyksta sūrio DŽIUGAS sertifikavimas. Sūrį vertina patyrę sūrių gamintojai ir svečiai.

2013 m. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino Vokietijos kanclerę Angelą Merkel su pergale rinkimuose, įteikdama jai žemaičių legendinį sūrį DŽIUGAS.

Sūris DŽIUGAS tapo savotišku Lietuvos ambasadoriumi. 2014 m. rinkodaros pasiekimų konferencijoje DŽIUGAS vienintelis iš lietuviškų prekinių ženklų pelnė nominaciją „Už lietuviško prekės ženklo garsinimą užsienyje“.

Šiandien įmonė gamina per 200 pavadinimų pieno produktų. Šviežių pieno produktų grupė DOBI-

LAS tapo ekologiškumo sinonimu, o pieno desertai MAGIJA kasmet pelno populiariausios prekės nominacijas.

ŽEMAITIJOS SENOS TRADICIJOS produktai vertinami klasikinių pieno produktų vartotojų. O Žemaitiškas kastinys yra pirmasis įregistruotas į ES Garantuoto tradicinio gaminio registrą (2013 m.) bei žymimas Lietuvos kulinarijos paveldo fondo ženklu.

„Pienininkų šventėje 2014“ vyravo nuoširdi bendrystės dvasia ir vyko komandinės rungtys. Daug ką sudomino išradingi namų darbai „O viskas prasidėjo nuo...“ Šauniausieji apdovanoti. Renginyje surengtas nuotaikingas koncertas. („Pienininkystės“ inf.)

Konkurse „Metų ūkis 2014“ renkami geriausieji

Upyniškiečiai investuoja į ūkį ir vaikus

Konkurso „Metų ūkis 2014“ komisijos nariai – Telšių rajono ūkininkų sąjungos pirmininkas Vytautas Rakickas, Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Kęstutis Gusarovas, Telšių rajono savivaldybės administracijos Kaimo plėtros skyriaus vedėjas Albinas Slavinskis ir vyr. specialistė Gražina Žilienė kartu su Upynos seniūnijos vyr. specialistu Klemensu Beržiniu – apsilankė Alyvydo ir Dalios Skiočių ūkyje, apžiūrėjo jų valdas, balais įvertino ūkininkavimo kompetenciją.

Konkurse dalyvauja antrą kartą

Upyniškiečiai nebe pirmą kartą dalyvauja „Metų ūkis“ konkurse. Prieš dešimtmetį A.Skiočio ūkis tapo nugalėtoju rajone, atstovavo Telšiams respublikiniame konkurse. Iki šiol upyniškiečiai tebesaugo vardinį šviesaus atminimo Prezidento Algirdo Brazausko padovanotą ir nė karto nesegėtą var-

dinį laikrodį. Nepasinaudojo jis ir laimėta kelione – išleido į Prancūziją, Belgiją ir Olandiją vykti sūnų Daivarą.

Kaip sakė A.Skiočius, visos šeimos investicijos – į žemės ūkį, nes jis tiki, kad verslą perims ir tęs jo sūnūs 27 metų Daivaras ir 23 metų Žygimantas. Beje, vyriausias, baigęs Vilniaus Gedimino technikos universitetą, sugrįžo į tėvų ūkį. Daivaras ne tik tėvo pagalbininkas, bet ir pats ūkininkauja. Pasinaudojęs Jaunojo ūkininko programa ir įsigijęs 270 hektarų žemės, pradėjo vertis augalininkyste – augina žieminius rapsus, kviečius, kvietrugius, miežius. Be to, vaikas aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje ir jau spėjo pelnyti sodiečių pasitikėjimą. Jis išrinktas Upynos kaimo bendruomenės pirmininku.

Žygimantas taip pat sugrįžo į tėviškę. Nors jis, baigęs Lietuvos sporto universitetą, ketina ieškoti veiklos pagal specialybę, darbytėje padeda tėvams ir broliui. Tad vaikas nesikrato žemdirbiškos veiklos ir, ką gali žinoti, gal ateityje Upynoje atsiras naujas ūkininkas.

Agronomas plečia pieno ūkį

Alvydas ir Dalia Skiočiai vieni iš stambiausių Upynos ūkininkų. Jie valdo beveik 500 hektarų žemės,

laiko per 100 galvijų, iš kurių 77 melžiamos karvės. Pieną upyniškiečiai parduoda „Žemaitijos pieno“ bendrovei. Jų ūkyje dirba trys karvrių melžėjos, traktorininkas ir šėrikas.

A.Skiočius – agronomas, baigęs Žemės ūkio akademiją (dabar Aleksandro Stulginskio universitetas), anksčiau dirbo Upynoje vyr. agronomu, o iširus kolūkiui pradėjo dirbti savarankiškai. Ūkis įregistruotas 2001 metais, nors ūkininkauti pradėjo nuo 1995 metų. Dalyvaudamas įvairiose žemės ūkio plėtros programose ir pasinaudodamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama, upyniškiečiai gerokai išplėtė valdą, įsigijo modernios technikos, pasistatė ūkininkų pastatus. Vienas iš naujausių – nevisiškai baigtas grūdų sandėlys, prie kurio statybos prisidėjo ir sūnus Daivaras. Kaip prisipažino vaikas, statybą buvo jam, transporto inžinieriui, kietas riešutėlis. „Tėtis kitaip nepriėmė į ūkį, ir grūdų džiovyklos statyba tapo mano pirmuoju išbandymu“, – sakė Daivaras.

Atviri naujovėms

Alvydas, Dalia ir jų sūnūs atviri naujovėms, patys dažnai dalyvauja įvairiuose seminaruose, noriai savo ūkyje priima kitus. Ne pirmus metus jų ūkyje bendrovė „Dokus agro“ organizuoja šienavimo ir žemės dirbimo technikos pristatymus. Šiemet prasidedant šienapjūtei suorganizuotoje Lauko dienoje taip pat pademonstruota naujausia technika.

Rugpjūtį savo jubiliejinius gimtadienius arba sukaktis šventė septyni ūkininkai, pieną tiekiantys „Žemaitijos pienui“.

40 metų sukaktis šventė **Remigijus Šukys** iš Plungės rajono Alsėdžių seniūnijos Dišlių kaimo, **Sigitas Monkus** iš Pagėgių savivaldybės Natkiškių kaimo, **Saulius Klumbys**, gyvenantis Tauragės rajone, Žygaičių seniū-

nijoje, Žygaičių kaime, **Jūratė Stanienė** iš Skuodo rajono, Šačių seniūnijos, Šačių kaimo ir **Darius Jakštaitis** iš Tauragės rajono Žygaičių seniūnijos Putokšlių kaimo.

50-ąjį rugpjūtį pasitiko **Romual-**

das Lukošius, gyvenantis Telšių rajone, Viešvėnų seniūnijoje, Viešvėnų I kaime ir **Gintautas Budrikis**, gyvenantis Skuodo rajono Lenkimų kaime.

Jų pasveikinti atvyko „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direk-

torius Mindaugas Čėjauskas, jo pavaduotoja Liudvina Skurdelienė, Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Baniėnė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkai Karolina Gečaitė ir Jolanta Lekienė.

Užtenka laiko ir knygai

Būsimasis ūkininkas Gintautas Budrikis, baigęs mokslus Kretingoje, kuri laiką dirbo Lenkimų kaime traktoriniku, kiek vėliau – vairuotoju. Iširus Lenkimų žemės ūkio bendrovei, kartu su žmona Daiva sukūrė savo ūkį, kuris šiandien skaičiuoja jau 24 metus. Pieną ūkininkai visą laiką tiekia tik „Žemaitijos pienui“.

Pienininkystės ūkyje įgyvendinta ES remiama Pieno direktyvos programa. Artimiausiuose ūkininko planuose – baigti mėšlidės įrengimo darbus.

Darbščių rankų prižiūrime sodyboje užaugo trys vaikai. Vyresnėlė Renata su šeima gyvena ir dirba užsienyje. Jos šeimoje auga dvi žavios dukrytės Daniela (6 m.) ir Linea (2 m.), kurios dažnai atvyksta aplankyti Lietuvoje gy-

venančių senelių. Simona, baigusi studijas Klaipėdos kolegijoje, šiuo metu taip pat gyvena ir dirba užsienyje, visai šalia sesers. Sūnus Paulius studijuoja Vilniaus Gedimino technikos universitete, tačiau atostogų metu aplanko ne tik mylimus tėvelius, bet pasisveičiuoja ir pas seseris. Į sveičią šalį aplankyti mylimus vaikus ir vaikaičius, pasigrožėti tenykšte gamta, susipažinti su šalies kul-

tūros ypatumais buvo nuvykę ir Gintautas su Daiva.

Laisvu nuo darbų metu Gintautas mieliai žiūri krepšinio varžybas, palaikydamas „Žalgirio“ ir „Nep-tūno“ komandų žaidėjus. Randa laiko ne tik pasidomėti naujovėmis, aktualiomis ūkininkauti, kurios skelbiamos internetinėje erdvėje, bet ir paskaityti knygą. Ypač ūkininkas džiaugiasi šalia gyvenančio kaimyno Edvardo Gedrimo pagalba ūkio darbuose.

Gintautas Budrikis su žmona Daiva ir anūkėmis Linea bei Daniela.

Modernizavo ūkį ir gražina sodybą

Sauliaus ir Linos Klumbių puoselėjamas pienininkystės ūkis įsikūręs Žygaičių kaime, Tauragės rajone, ūkininko tėvelių sodyboje.

Sumaniai ūkininkaudami, Klumbiai įgyvendino ES remiamas Pieno ir Nitratų direktyvų programas, modernizavo ūkį – įsigijo visą svarbiausią techniką sėkmingam ūkiui plėsti. Visai neseniai sodyba pasipuošė erdvia pavėsiene, kurioje užtenka vietos ne tik gaušiam svečių būriui, – po pastogę Saulius kuo puikiai talpina ir keletą automobilių.

Šeimoje auga trys atžalos. Vyriausioji dukra Valda šiuo metu studijuoja Klaipėdoje burnos hi-

gijos studijas. Vilius šiais mokslo metais bus Žygaičių gimnazijos abiturientas. Vaikinas kuo puikiai žaidžia krepšinį, treniruotes lanko Tauragėje. Mažiausioji Vytė greitai švęs ketvirtąjį gimtadienį. „Labai mėgsta dainuoti“, – džiaugėsi mažąja dukrele tėveliai.

Saulius – aistringas medžiotojas, ne vienerius metus priklausantis Žygaičių medžiotojų klubui. Šiandien ūkininkas gali pasidžiaugti ne vienu sėkmingu laimikiu ir trofėjumi.

Saulius Klumbys.

Ūkininkauja išmintingai pasitardami

Klestintis Sigito ir Dalios Monkų ūkis įsikūręs Naktiškių kaime (Pagėgių sav.). Baigęs studijas Smalininkų žemės ūkio mokykloje ir įgijęs techniko-mechaniko specialybę, Sigitas visada padėjo tėveliams ūkininkauti, pamažu perimdami patirtį.

Sigitas Monkus su žmona Dalia ir dukra Egle.

Kartu su žmona Dalia įgyvendino ES remiamas Pieno ir Nitratų direktyvų programas, modernizavo ūkį. Artimiausiuose ūkininkų planuose – įrengti šešiavietę melžimo aikštelę ir padidinti piendavių bandą. Norėtų ūkininkai įsigyti pašarų dalintuvą bei kombainą.

Ūkininkauja Sigitas ir Dalia kartu – vienas kitą palaikydami, pasitardami ir priimdami ūkiui naudingus sprendimus. „Labai darbštus, atsakingas, niekada nepalieka nebaigtų darbų“, – džiaugėsi vyru Dalia.

Ūkininkai itin džiaugiasi veterinarijos gydytojo Kęstučio Mačijausko pagalba, kuris, anot Monkų, visada pagelbėja vertingais patarimais, niekada neatsisako padėti.

Gražiai sutariančioje ūkininkų šeimoje auga sūnus Marius (20 m.) ir dukra Eglė (10 m.). Vaikinas kurį laiką buvo išvykęs padirbėti į užsienį, bet šiuo metu uoliai padeda tėveliams ūkyje. Eglė taip pat dažnai pagelbsti smulkiuose ūkio darbeliuose, spėja ir į Pagėgių dailės būrelį, mieliai lanko chorą, nepalieka be dėmesio savo augintinių – papugėlių ir jūros kiaulytės. Darni šeima kiekvienos vasaros pabaigoje skiria laiko poilsiui – šiais metais planuoja aplankyti Nidą.

Vienija nuoširdi bičiulystė

Dariaus ir Aidos Jakštaičių ūkis įsikūręs visai netoliese Sigito ir Dalios Monkų, Putokšnių kaime. Abi ūkininkų šeimos gražiai bendrauja – dalinasi džiaugsmiais ir rūpesčiais. Darius su Sigitu kartu studijavo Smalininkų žemės ūkio mokykloje, kur įgyta techniko-mechaniko specialybė kuo puikiai pasitarnauja ir šiandien kasdieniauose ūkio darbuose.

Ūkininkauti Darius nutarė dar prieš 18 metų, kai įsigijo seną sodybą. Žmonos Aidos padedamas, įgyvendino ES Pieno ir Nitratų direktyvų programas, modernizuodamas ūkį įsigijo visą būtiniausią techniką.

Ūkininkai šiandien džiaugiasi puikiai įrengtu namu, dar pernai pastatytu tvartu, angaru. Seimininkai negaili gerų žodžių ir ūkyje besidarbuojančioms Vaidai bei Airidai, kurios, anot Aidos, itin darbščios ir stropios pagalbininkės.

Aplėbta tėvelių dėmesiu ir meile Jakštaičių šeimoje auga dukra Karolina. Mergina šiais metais lankys aštuntąją klasę. Mokykloje Karolina mieliai lanko chorą, dalyvauja įvairiose šventėse ir renginiuose.

Darių Aida apibūdina kaip paprastą, ramų ir bičiulišką žmogų. Gal būtent tokie charakterio bruožai ir nulėmė tai, kad šalia visada yra tikrų draugų ir bičiulių būrys, kurie niekada neatsisakys ir, esant reikalui, išties pagalbos ranką.

Darius Jakštaitis su dukra Karolina ir žmona Aida.

Vertina pastovumą

Užaugęs ūkiškai gyvenančioje šeimoje, anuomet atlikęs karinę tarnybą, Romualdas Lukošius kurį laiką dirbo statybos darbus „Stanelių“ ūkyje. Tuomet įgyta patirtis praverčia ir dabar.

Romualdas Lukošius su žmona Audrone.

Tai rodo savo rankomis pastatyta ferma bei kuo puikiausiai įrengiamas gana neseniai įsigytas namas Viešvėnuose.

Šiandien Romualdo ir Audronės Lukošių ūkis skaičiuoja 24 metus. Būdami vieni lojaliausių ūkininkų — pieną visą laiką tiekia tik „Žemaitijos pienui“. Kaip ir daugelis, įgyvendino ES remiamas Pieno ir Nitratų direktyvų programas, modernizavo ūkį — taip įsigijo reikiamą techniką, pieno liniją, šaldytuvą, įsirengė srutų rezervuarą.

Gražiai tarpusavyje sutariantys, viena kitą palaikantys ūkininkai šeimoje užaugino du sūnus. Vyriausiasis Aurimas, baigęs Rietave elektros inžinieriaus studijas, padeda tėvams ūkininkauti, tačiau atranda laiko ir padirbėti užsienyje. Jaunėlis Edgaras baigė medžio apdailos studijas. „Abu vaikai — pagrindiniai pagalbininkai, tai mūsų didžiausias gyvenimo turtas,“ — džiaugėsi savo atžalomis ūkininkai.

Laisvu nuo darbų metu Romualdas mielai pažaidžia stalo tenisą, o šiais metais, dalyvaudamas varžybose, kaip Viešvėnų miestelio atstovas, laimėjo trečiąją vietą.

Prie darbo — visi drauge

Dešimtmetį skaičiuojantis Remigijaus ir Angelės Šukių ūkis, įkurtas Remigijaus tėviškėje, prižiūrimas kruopščiai su meile ir atsakomybe.

Sumaniai ūkininkaujanti šeima pienininkystės ūkyje įgyvendino ES remiamą ūkio modernizavimo programą ir įsigijo visą svarbiausią techniką.

Darbštaus ūkininko rankoms viskas paklūsta — suspėja ir kasdieniuose ūkio darbuose, ir savarankiškai geba pataisyti sudėtingiausios technikos gedimą. Namų remontas, sodybos aplinkos tvarkymas — taip pat Remigijaus darbštumo nuopelnas. O tai nelieka nepastebėta — 2014 metais sodyba įvardinta kaip viena pavyzdgingiausių.

Pieną ūkininkai visą laiką tiekia tik „Žemaitijos pienui“. Ūkio darbuose Remigijus visur kartu — su žmona bei vaikais. O Šukių šeimoje jų net trys. Vyriausiasis sūnus Laimonas šiuo metu studijuoja Vilniaus Gedimino technikos universitete inžineriją. Gytis dar tik pradeda automobilių techniko-eksploatatoriaus studijas. Jauniausioji Gerda (11 m.) Platielių meno mokyklos filialo Alsėdžiuose pavyzdinga moksleivė — lanko chorą, solinio dainavimo užsiėmimus. 2012 ir 2013 metais ji dalyvavo „Skambioji daina“ konkursuose, taip pat ir „Dainų dainelėje“. Su pussesere Ivelta Silkauskaite dar šią vasarą puikiai pasirodė ir Alsėdžių miestelio tradicinėje šventėje. Gerda taip pat gražiai siuvinėja — namai papuošti jos kruopščių rankų darbais. „Visi puikūs pagalbininkai — pagrindiniai padėjėjai ūkyje“, — džiaugėsi vaikais mama.

Remigijus Šukys su žmona Angele ir dukra Gerda.

Be mielai svečius pasitinkančio katino, draugiškos šeimos namuose, yra ir ganėtinai egzotiškų gyvūnų — specialiai įrengtame terariume ramiai susirangę gyvena smaugliai, tarp jų — vaivorykštinis smauglys bei kukurūzinis žaltys.

Angelė mielai su vyru sutiktų kiek pakeliauti, apsilankyti muziejuose ar paprasčiausioje amatų mugėje, tačiau kasdieniai darbai sunkiai paleidžia ūkininkus kiek ilgiau atsikvėpti.

Šeimoje — darna ir tvarka

Jūratės ir Arūno Stanių šeima gyvena ūkininkės tėviškės sodyboje. Jūratė, įgijusi buhalterės specialybę Klaipėdoje, kurį laiką dirbo žemėtvarkoje, tačiau pamažu su vyru apsisprendė ūkininkauti.

Jūratė Stanienė su vyru Arūnu ir sūnumis Tomu bei Aurelijumi.

Ūkyje įgyvendino ES remiamą Pieno direktyvos programą — įsigijo pieno šaldytuvą, įsirengė vandens gręžinį, girdyklas.

Šeimoje auga trys pagalbininkai. Vyriausias Aurimas (20 m.) studijuoja Klaipėdoje kineziterapiją. Tomas (13 m.) — Mosėdžio gimnazijos moksleivis. Vaikinas turi širdžiai mielą hobį — augina dekoratyvinius balandžius, su kuriais artimiausiu metu ketina dalyvauti ir varžybose, vyksiančiose trimis etapais: Pasvalyje, Vilniuje ir Latvijoje. Vaikinas nuoširdžiai tiki sėkme, kad jo augintiniai varžybų metu pasieks savo gimtus namus. Jauniausias Aurelijus, nors tik 5 metų, jau uo-

liai ruošiasi mokyklai — su džiaugsmu mokosi rašyti.

Tvarkingoje, atsakingai ūkininkaujančių Stanių prižiūrimoje sodyboje galima pamatyti ne tik dekoratyvinių balandžių, bet ir fazanų, putpelių bei „petardomis“ vadinamų vištų porėlių. Gražiai sutariantys ūkininkai laiko ir 5 bičių avilius, kuriuos rūpestingai prižiūri Arūnas.

Jūratė ne tik rūpestinga mama, žmona ir dukra, bet ir puiki šeimininkė, dažnai artimuosius palepinanti gardžiais patiekalais, kurių vienas mėgstamiausių — obuolių pyragas. Laisvu nuo darbų metu darni šeima mielai apsilanko Platieliuose.

„Mano vasara su sūriu DŽIUGAS“

Beveik visą vasarą — nuo birželio 1-osios iki rugpjūčio 15-osios — socialiniame tinklapyje Facebook „Legendinis sūris „Džiugas“ vyko fotokonkursas „Mano vasara su sūriu DŽIUGAS“.

Nuotraukų skaičius neribotas, o vienintelė sąlyga — nors ir mažas sūrio DŽIUGAS kampelis kadre.

Sulaukta daug įdomių ir kūrybiškų nuotraukų bei kas savaitę išrinktas nugalėtojas.

Rugpjūčio 15-ąją DŽIUGO komanda išrinko absoliučiai geriausią ir kūrybiškiausią fo-

tonuotraukos autorių. Juo tapo Jūratė Sarapovienė iš Klaipėdos. Pagrindinio prizo laimėtojai įteiktas sūrio DŽIUGAS krepšys.

DŽIUGO komanda dėkoja visiems Facebook'o draugams ir kuria kitas įdomias akcijas bei žaidimus, kviesdama bičiuliauti, dalyvauti ir laimėti.

LPŪA direktorė Rigilda Baniienė mokyklines dovanėles įteikė broliukams Eimantui ir Armandui Macevičiams.

Artėjant Rugsėjui — dovanos vaikams

Lietuvos pieno ūkių asociacija (LPŪA) turi gražią tradiciją — ne vienerius metus artėjant Rugsėjo 1-ajai jos Paramos lėšų fondas mokyklinėms dovanėlėmis paremia besimokančių gausių, taip pat ir kitų šeimų vaikus, kuriems tokia parama reikalinga.

Šeimas rekomenduoja atsakingi „Žemaitijos pieno“, „Šilutės Rambyno“ ir „Klaipėdos pieno“ darbuotojai.

Besibaigiant rugpjūčiui, Lietuvos pieno ūkių asociacijos direktorė Rigilda Baniienė užsuko pas „Žemaitijos pieno“ Lydymo cecho gamybos darbininkę Džiuljetą Macevičienę ir įteikė mokyklinių dovanėlių krepšį jos atžalomis — Armandui ir Eimantui.

Moksleiviai lanko „Germanto“ pagrindinę mokyklą. Armandas žengs į penk-

tąją, Eimantas — į ketvirtąją klasę. Vyresnėliui nuo mažumės patinka anglų kalba, taip pat matematika ir kūno kultūra. Pasak mamos, jaunėlis — labai meniškos sielos — jam prie širdies dailė, muzika, šokiai.

Džiuljeta Macevičienė „Žemaitijos pieno“ darbuojasi apie 14 metų. Ji — telšiške: čia gimusi ir augusi. Moteris džiaugiasi, kad ir pernai jos sūnūs sulaukė mokyklinių dovanėlių iš Asociacijos Paramos fondo.

Rizikos užsikrėsti erkinio encefalitu per pienu galima išvengti

Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto (NMVRVI) specialistai primena, kad Erkinio encefalitu galima užsikrėsti ne tik išsisiurbus erkei, bet ir vartojant nevirintą, nepasterizuotą ožkų, avių, rečiau – karvių pieną ar jo produktus. Šio užsikrėtimo galima nesunkiai išvengti vartojant pakaitintą, pasterizuotą ar užvirintą pieną bei termiškai apdorotus pieno produktus.

Erkinio encefalito plitimo rizika per gyvulių pieną

Erkinio encefalito židiniai yra nustatomi beveik visose Europos šalyse. Pagrindiniai erkinio encefalito viruso pernešėjai yra penkios iksoodinių erkių rūšys: *Ixodes persulcatus*, *Ixodes ricinus*, *Dermacentor silvarum*, *Haemophysalis concinna* ir *Haemophysalis japonica*. Pirmosios dvi rūšys yra plačiau paplitusios Lietuvoje ir turi didesnę reikšmę erkinio encefalito epidemiologijoje.

Erkinio encefalito virusas egzistuoja daugiausia smulkiųjų graužikų ir voragyvių (erkių) organizmuose, tačiau pernešti virusą gali ir kitos rūšys – elniai, stirnos, avys, ožkos ir paukščiai. Žmonių užsikrėtimui erkinio encefalito virusu (EEV) labai svarbūs atrajotojai – avys, ožkos, mažiau – galvijai. Ožkų organizme EEV cirkuliuoti pradeda 4 dieną po užsikrėtimo.

Neutralizuojančius antikūnus kraujo serume galima aptikti 10-13 dieną, jie gali išsilaikyti daugiau nei metus. Viremijos metu, antrą arba trečią dieną po užsikrėtimo, EEV nedidelėmis koncentracijomis 3-7 dienas išskiria su pienu (EFSA, 2012). Remiantis mokslininkų pateiktais duomenimis yra žinoma, kad virusas gana ilgai išsilaiko piene ir pieno produktuose: buitiniame šaldytuve viruso titras nekinta iki dviejų savaičių, o pieno produktuose (grietinėje, svieste) virusas gali būti nustatomas po dviejų mėnesių (Bagdonas ir kt., 2005). Apie žmonių užsikrėtimą EEV per nepasterizuotą pieną buvo pranešta Slovakijoje, Lenkijoje ir kitose Rytu Europos šalyse (Labuda ir kt., 2002). Čekijoje buvo užregistruota daugiau kaip 600 užsikrėtusių EEV žmonių dėl to, kad jie vartojo nepasterizuotą galvijų arba ožkų pieną. Šiuo keliu Baltarusijoje, Centrinės ir Šiaurės

Vakarų Rusijos srityse atskirais metais užsikrėtė iki 78,6-79,4% visų infekuotųjų (Mickienė, 2002). 2011 metais yra minimi žmonių užsikrėtimo atvejai vartojant galvijų nepasterizuotą pieną Vengrijoje (Caini ir kt., 2012). Taip pat buvo pranešimų apie keletą erkinio encefalito atvejų Centrinėje ir Šiaurės Europoje, kai žmonės užsikrėtė naudodami maistui nepasterizuotą ožkų pieną bei ožkų pieno sūrį (Holzmann ir kt., 2009, Kriz ir kt., 2009, Balogh ir kt., 2010). Lietuvoje 2000 metais buvo pranešta, kad 4% žmonių nuo visų sergančiųjų EE užsikrėtė būtent vartodami nepasterizuotą pieną (Vaišvilienė ir kt., 2002). Šiuo metu Lietuvoje kasmet yra registruojama keliolika erkinio encefalito atvejų, kai žmonės EEV užsikrėčia vartodami nepasterizuotą ožkų pieną ar jo produktus.

Erkinio encefalito paplitimas gyvūnų populiacijoje

Daugumai gyvūnų erkinis encefalitas nesukelia jokių klinikinių ligos simptomų, todėl pagrindinis būdas šioms infekcijoms nustatyti yra laboratoriniai tyrimai. Įprastiniai šių infekcijų diagnostikos metodai dažniausiai pagrįsti tiesioginiu sukėlė-

jų nustatymu klinikiniuose mėginiuose arba netiesioginiais specifinių antikūnų nustatymo būdais. Pastaruoju metu vis plačiau taikomas IFA metodas, nes galima greitai ir tiksliai iširti didelį antikūnų kiekį. 2004 metais IFA metodu Lietuvoje atlikti moksliniai tyrimai parodė, kad didžiausias (22,2% ir 33,3%) teigiamai reagavusių į erkinio encefalito viruso antigeną ožkų kraujo mėginių santykis nustatytas tose vietovėse, kuriose erkių aktyvumas padidėjęs. Taip pat nustatyta, kad gyvuliai, laikomi tvartuose šiltuoju metu periodu, turi žymiai mažesnę tikimybę užsikrėsti EEV. Mokslinių serologinių tyrimų rezultatai parodė, kad ožkų užsikrėtimo laipsnis EEV yra nevienodas ir su gyvulių amžiumi turi tendenciją didėti.

Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute (NMVRVI) atliekami gyvūnų, dažniausiai galvijų ir ožkų, imunologiniai erkinio encefalito tyrimai. Gyvūnų kraujo mėginiai tiriami imunofermeninės analizės (IFA) metodu. 2011-2013 m. laikotarpiu erkinio encefalito antikūnų atžvilgiu tirta 82 gyvulių (ožkų, avių, galvijų) mėginiai, iš jų 34 mėginiai turėjo kontaktą su šiuo virusu – jiems nustatyti antikūnai prieš EEV.

Rekomendacijos

* NMVRVI specialistai siūlo atlikti ožkų, avių bei galvijų kraujo imunologinius tyrimus. Pastaraisiais metais tokių tyrimų atliekama labai mažai, o rizika užsikrėsti erkinio encefalitu per termiškai neapdorotą gyvulių pieną – didelė.

* Žmonėms erkinio encefalito aktyvi imunoprofilaktika (skiepai) – efektyviausia priemonė išvengti ligos, ypač asmenims, gyvenantiems didelės rizikos vietovėse.

* Rekomenduojama nenaudoti termiškai neapdoroto pieno ar jo produktų maistui, ypač jeigu žmonės nėra pasiskiepiję prieš EEV. Virinant pieną erkinio encefalito virusas žūsta per 2 minutes, veikiant +70 C temperatūrai – per 5 minutes.

* Siekiant išvengti ožkų užsikrėtimo erkinio encefalitu rekomenduojama neganyti jų pamiškėse, aukštoje žolėje, bruzgynuose, miškuose bei drėgnose vietose.

* Rekomenduojama gyvulių laikymo patalpose atlikti sistemingą graužikų populiacijos naikinimą.

Šaltinis: <http://www.nmvrvi.lt/lt/naujienos/575/>

Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas

Mikroelementų stoka galvijams

Organizmo mikroelementų poreikis priklauso nuo gyvulio fiziologinės būklės, produktyvumo, medžiagų apykaitos intensyvumo. Jų trūkstant, sutrinka medžiagų apykaita ir reprodukcinės funkcijos.

Habil.dr. V.Pileckas

www.pienoukis.lt

Varis (Cu). 1 kg sausosios medžiagos jo turi būti 7-10 mg. Užtrūkusios karvės per parą turi gauti 40-60 mg Cu, o laktuojančios karvės – 60-140 mg. Cu dalyvauja kraujodaros organų veikloje, padidina hemoglobino kiekį kraujyje, suaktyvina gimdos motoriką bei intensyvina medžiagų apykaitą.

Manganas (Mn). Organizme trūkstant Mn, sutrinka prieauglio augimas, kaulinio audinio susida-

rymas, vyksta kaulinio audinio išretėjimas, degeneraciniai kiaušidžių pakitimai, lytiniai ciklai būna alibidiniai (karvė nesileidžia kerčiama nei sėklinama, neturi lytinio potraukio, nestovi, kai ant jos šokinėja kitos karvės), nors iš lytinių takų išsiskiria gleivės ir įvyksta ovuliacija. Užtrūkusiomis karvėms per parą reikia 400-600 mg, melžiamoms – 500-700 mg, kraujyje Mn turi būti nuo 4 iki 87 mg%. Mn gaunamas su kukurūzų silosu, liucernos šieniu arba panaudojamas mangano sulfatas, kuris padidina gimdos motoriką, dėl ko pagreitėja spermatozoidų judėjimas lytiniuose takuose.

Cinkas (Zn). Pašaruose trūskiant Zn, sumažėja hemoglobino, eritrocitų bei bendras baltymų kiekis kraujyje, sutrinka lytinis ciklas arba po veršiamosios ilgą laiką gali jo visai nebūti, dažni ginekologiniai susirgimai, galimi daugkartiniai nesėkmingi sėklinimai. Kraujyje Zn kiekis, priklausomai nuo metų sezono, gyvulio fiziologinės būklės ir kitų faktorių, svyruoja nuo 300 iki 970 mg%. Paros norma: užtrūkusiomis karvėms – 220-280 mg, laktuojančioms – 280-370 mg. Jei pašaruose yra nepakankamas Zn kiekis, kaip papildą tikslinga naudoti cinko sulfatą, kuriame yra apie 22% grynos medžiagos.

Kobalto (Co) dažniausiai trūskiant, kai gyvuliai yra ganomi smėlėtose arba užpelkėjusiose ganyklose. Atrajotojų skrandyje Co per

mikroorganizmus skatina vitamino B12 sintezę, tuo pačiu įtakoja normalų virškinimo procesą. Trūskiant organizme Co, sumažėja gyvulio apetitas, liesėjama, sutrinka lytinis ciklas, gyvuliai blogai apsisėklina, veda negyvybingą prieauglį, kuris dažnai nugaišta pirmomis gyvenimo dienomis ar savaitėmis. Tiriant reikštiškai, nustatoma gimdos atonija, susilaiko nuovalos, išsivysto pogimdyminiai endometritai, kas sutrikdo tolimesnę gyvulio reprodukciją. Kobalto trūkumas gyvulio racione nustatomas kompleksiskai kartu su kitais mikro- ir makroelementais, taip pat tiriant kraują. Užtrūkusių karvių racione Co turi būti 4-8 mg, melžiamų – 7-14 mg. Karvių kraujyje Co kiekis svyruoja nuo 2,5 iki 23 mg%.

Dėl jodo (J) trūkumo sutrinka skydliaukės ir hipofizės veikla, hormonų pusiausvyra bei Ca, P, angliavandenių ir riebalų apykaita, sumažėja pieno produkcija, ciklo metu neįvyksta folikulo sproginimas, neovuliuoja kiaušialąstė, apvaisinimas tampa neįmanomas net ir pakartotinai sėklinant. Jei karvė apvaisinama, dažniausiai įvyksta abortas, gimsta negyvi veršeliai, užsilaiko nuovalos, o gimusių veršelių augimas būna sulėtėjęs. Aukšto produktyvumo bandose pastebimas dažnesnis jodo trūkumas, nes jodas išsiskiria kartu su pienu (nuo 30 iki 130 mg 1 litre). Užtrūkusiomis karvėms per parą reikia 4-7 mg jodo, melžiamoms – 5-10 mg; kaip papildomas jodo šaltinis naudojamos joduotos druskos.

Prekyba visomis stogų dangomis:

- * Plieninės stogų ir fasadų dangos;
- * Siferio lakštai;
- * Lietaus nuvedimo sistemos;
- * Daugiasluoksnės „sendvič“ tipo plokštės;
- * Stogų dengimo darbai;
- * Angarų statyba;
- * Nemokamai sudarome sąmatą.

Pašarų reikmė ir galvijų šėrimas

Ekologinis žemės ūkis – tai žemės ūkio sistema, pagrįsta ekologinių, socialinių ir ekonominių principų, užtikrinančių stabilią aukštos kokybės produktų gamybą, visumą, palaikanti gamtos pusiausvyrą, taupiai naudojanti gamtos resursus. Tai yra aukščiausia aplinkai draugiško ūkininkavimo forma.

Dr. I. Stuoģė
(Skurdenienė)

www.pienoukis.lt

Ekologiniuose ūkiuose galvijų šėrimui labai tinka geros kokybės šienas. Vertingiausias yra ankštinių žolių (dobilų, liucernų) bei varpinių ir ankštinių žolių mišinio šienas. Trūkstant šieno, dalį jo galima pakeisti šiaudais (ypač labai pieningoms karvėms ir penimiams galvijams). Tinkamiausi yra miežių ir avių šiaudai. Galvijams reikia duoti ir sultingųjų pašarų: šakniavaisių, šakniagumbių, siloso, šienainio. Geras šienainis žemo ir vidutinio produktyvumo karvėms gali pakeisti šieną ir silosą. Lietuvos sąlygomis reikėtų daugiau gaminti šienainio.

Geros kokybės silosas karvių paros racione turėtų sudaryti 40-50% visų sultingųjų pašarų. Tai vienas pigiausių ir maistingiausių pašarų karvėms ir penimiams galvijams. Gyvulius geriausia šerti daugiamėčių žolių ir ankštinių vienmečių žolių silosu.

Gyvuliai noriai ėda pašarinius runkelius, o cukrinius runkelius prieš šėrimą reikėtų nuplauti ir susmulkinti. Pašarinius griežčius melžiamoms karvėms rekomenduojama duoti po melžimo ir nedidelį kiekį, kadangi jie turi specifinį kvapą bei skonį, kuris gali persiduoti pienui. Gyvuliams šerti tinka susmulkintos bulvės, netinkamos maitinti ir sėklai.

Miežiniai miltai koncentruotuose pašaruose turėtų sudaryti 50-60%. Gyvuliams negalima duoti šviežių

grūdų ir miltų, kad nesutrikėtų virškinimas. Ruginius miltus patartina maišyti su kitais koncentruotais pašarais, ir jų melžiamųjų karvių davinyje turėtų būti apie 20%.

Žieminių kviečių taip pat turėtų būti ne daugiau 20%, jų nereikia labai susmulkinti. Avių miltų melžiamoms karvėms patartina duoti 20-30%. Pašariniai žirnių miltai puikiai tinka koncentruotų pašarų mišiniam, kadangi juose gausu baltymų, kaip ir pašarinėse pupose. Jie mišiniuose galėtų sudaryti 20-30%. Pašarinių vikių melžiamoms karvėms patartina duoti 2-3 kg kartu su kitais koncentruotais pašarais.

Draudžiama karves šerti nekokybiškais pašarais (apšalusiais, supelijusiais, erkėtais ir kitaip pakenktais). Tai gali sukelti apvaisintų karvių abortus (veršingumo

pradžioje ir pabaigoje), o toksinės medžiagos, patekusios į pieną, gali pakenkti žmonių sveikatai. Karvių pašaruose turi būti pakankamai mineralinių medžiagų ir vitaminų. Natrio ir chloro stygių gyvulio organizme būtina kompensuoti, duodant valgomosios ar laizomosios druskos. Kaip mineralinį pašarą galima naudoti lapuočių medžių pelenus (pvz., beržo pelenuose yra 33,4% kalcio, įvairių mikroelementų: geležies, magnio, mangano, cinko, kobalto, jodo). Gyvuliams patartina duoti po 100-120 g persijotų pelenus, prieš tai juos sumaišius su koncentruotais pašarais ar silosu.

Ekologiniuose ūkiuose, esant būtinybei, galima naudoti sintetinius vitaminus ir mikroelementus, bet tokiais kiekiais, kurie būtini gyvulio organizmui.

Patobulintos elektroninės paslaugos taupys karvių bandų savininkų laiką

Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (ŽŪIKVC) patobulino Galvijų veislininkystės informacinę sistemą (GVIS) ir dabar elektroniniu būdu į ją iš karto patenka duomenys apie pieno kiekį, primelžtą iš kiekvienos karvės per kontrolinį melžimą. Anksčiau ūkininkai ir bendrovės, į sistemą suveddami duomenis, sugaišdavo kartais net keletą valandų, o dabar šis procesas užtrunka vos keletą minučių.

Balandžio mėnesį Lietuvoje iš 312 772 karvių buvo kontroliuojama 45,07 proc. (140 972) karvių. Duomenis apie iš kiekvienos karvės primelžtą pieno kiekį į sistemą rankiniu būdu suvedavo 3 956 ūkininkų ūkiai (juose – 97 229 kontroliuojamos karvės) ir 111 žemės ūkio bendrovių ar kitų įmonių (43 743 kontroliuojamos karvės).

„Bendrovės ir daugelis ūkininkų karves melžia automatizuotose melžimo aikštelėse naudodami modernią melžimo įrangą, o keliuose pažangiausiųose ūkiuose

karves melžia robotai. Todėl kontrolinio melžimo duomenys (karvės individualus registracijos numeris, melžimo laikas, pieno kiekis) automatiškai perduodami į ūkių valdymo programas. Dabar iš šių programų duomenys per 1-2 minutes bus įkelti į Galvijų veislininkystės informacinę sistemą. Suprantame, kad nemažai ūkininkų dar neturi automatizuotų ūkių valdymo programų ir kontroliuojamos karvės melžimo duomenis surašo „ekselinėse“ lentelėse. Tuos pačius duomenis jie antrą kartą

ranka suvedavo ir į GVIS. Išsprendėme ir šią problemą: „ekselinė“ lentelių duomenys taip pat per kelias minutes automatiškai bus perkelti į GVIS“, – sakė ŽŪIKVC generalinis direktorius Sigitas Puodžiukas. ŽŪIKVC patobulinta elektroninė paslauga ne tik suteip karvių bandų savininkų, UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ kontrolės asistentų laiką, bet ir sumažina duomenų pateikimo klaidų tikimybę. ŽŪIKVC administruojamoje

AB „Žemaitijos pienas“ – viena didžiausių ir moderniausių pieno perdirbimo ir pieno produktų gamybos bendrovių Lietuvoje, siūlo darba:

ŠALTKALVIUI/-EI

Darbo aprašymas:

* Sunkvežimių remonto darbai (pakaba, važiuoklė, transmisija, kiti einajamieji remonto darbai);
* Spec. įrengimų remontas (refrižeratorių priežiūra).

Reikalavimai:

* Profesinis išsilavinimas;
* Analogiško darbo patirtis ne mažiau 2 metai;
* Atsakingumas;
* Greita orientacija, gebėjimas savarankiškai aptikti gedimus, juos pašalinti.

Mes siūlome:

* Socialines garantijas;
* Kompetenciją atitinkančią atlyginimą;
* Pilnai aprūpintą darbo vietą;
* Draugišką kolektyvą.

Kontaktai:

Savo CV siųskite elektroniniu paštu adresu: atranka@zpienas.lt, temos laukelyje nurodant „Šaltkalvis/-ė“.

Informacija telefonu (8-444) 22318. Informuosime tik atrinktus kandidatus. Konfidencialumą garantuojame.

Skelbimai

Techniką

Mėšlo kratytuvą, du priekabos 2PTS-13 kėbulus, grūdų trauškytuvą. Tel. 8-614 61269.

Vikšrinį buldozerį T 130 M (1986 m.), ratinį ekskavatorių ZEPPELIN ZM 214 (1989 m., 13,8 t), savi-vartę automašiną IVECO su manipulatoriumi (1989 m., 96 kW), ratinį ekskavatorių LIEBHERR (14 t). Tel. 8-670 39788.

Nebrangiai traktorius: K 700 ir K 701 su frontaliniais kaušais. Tel. 8-655 75541.

Trijų korpusų plūgus FISKAR (vartomi, techniškai tvarkingi). Tel. 8-682 16682.

Traktorių T-16 (su hidrauliais). Tel. 8-687 31157.

2 tonų cisterną. Tel. 8-622 15397.

Traktorių MTZ-80 (1991 m., dvi-tiltis, su buldozeriu, yra TA, draudimas). Tel. 8-616 49670.

Gerą traktorių T-40 AM, vagotuvą, plūgą, kultivatorių. Tel. 8-604 50032.

Prikabinamą krautuvą (su šakėmis ir kaušu). Kaina 4600 litų. Tel. 8-676 91327.

Gyvulius

Trijų veršių veršingą mėsinę karvę (veršiuosis rugpjūčio pabaigoje). Tel. 8-620 64233.

Veršingas, sėklinamas telyčias bei Angusų veislės prieauglį auginti. Tel. 8-683 45629.

Mėsinius paršelius. Tel.: 8-623 29706; (8-448) 43145.

Mėsinės žindenes karves ir jų prieauglius. Tel. 8-611 41101.

Vieno veršio karvę. Tel. 8-647 02075.

Šarolė veislės (mišrūnės) telyčias. Tel. 8-699 08588.

Trijų veršių karvę. Tel. 8-689 80728.

Kitas prekes

800 litrų „Delaval“ pieno šaldytuvą Lioliuose, Rietavo savi-valdybėje. Kaina – 6000 Lt. Tel. 8-614 94439.

Gyvulius

Telyčias. Tel. 8-686 51038.

Baltina fermas. Tel. 8-657 90942.

Reikalingi fermos darbuotojai: šėrikai, melžėjos, pagalbiniai darbininkai. Darbas Jovaišiškės kaime, Plungės rajone. Tel. 8-652 69961.

Šaltinis: <http://www.vic.lt/?mid=76&id=15135>
Valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

30-ojo gimtadienio proga:

35-ojo gimtadienio proga:

40-ojo gimtadienio proga:

45-ojo gimtadienio proga:

50-ojo gimtadienio proga:

55-ojo gimtadienio proga:

30 metų darbo sukakties proga:

25 metų darbo sukakties proga:

20 metų darbo sukakties proga:

15 metų darbo sukakties proga:

10 metų darbo sukakties proga:

Lietuvių gaminami ledai sparčiai skinasi kelią į pasaulinį pripažinimą

Lietuvoje pagaminti ledai džiugina ne tik šalies gyventojus, bet ir skina laurus užsienio maisto industrijos parodose.

Agnė Šyvokaitė

Bendrovės „Klaipėdos pienas“ gaminama produkcija tarptautiniu mastu per šiuos metus įvertinta jau ketvirtą kartą. Už produkto inovatyvumą Paryžiaus maisto ir gėrimų industrijos parodos „SIAL PARIS“ organizuojamuose apdovanojimuose pelnyti net trys „SIAL Innovation Selection 2014“ įvertinimai. Tai pirmasis tarptautinis apdovanojimas, kurį pelno vaikų pamėgtas „KAR KAR“ ledų prekės ženklas, o „Dione“ prekės ženklo ledams įvertinimas šiemet – jau trečiasis.

„Apdovanojimais buvo įvertinta ne tik inovatyvi skonių gama, bet ir jų nauda vartotojams – sudėtis, pakuotė ir patogumas vartoti. Ledai gaminami tik iš natūralaus pieno ir šviežios grietinės be sintetinių priedų, tad buvo įvertinti ir atrinkti iš daugiau nei tūkstančio pateiktų maisto produktų, – teigia AB „Klaipėdos pienas“ eksporto vadovė Berta Motiejūnienė. – Tarptautiniai įvertinimai skatina mus dar labiau domėtis pasaulinėmis tendencijomis ir ieškoti skonių inovacijų. Džiugu, kad parodose pastebimi vis kitų skonių ir prekių ženklų ledai – be „Dione“ mėtinių ledų šį kartą taip pat buvo įvertinti ir apelsininiai ledai su belgiško šokolado dribsniais“.

Pasak B. Motiejūnienės, jau dešimtmetį teikiami „SIAL Innovation“ apdovanojimai parodų dalyviams suteikia unikalią galimybę atskleisti novatoriškiausius savo produktus, o lankytojams – pažinti pasaulines vartojimo tendencijas ir naujoves maisto produktų rinkose.

Liepos mėnesį pelnyti apdovanojimai nėra vieninteliai šiais metais bendrovės gauti įvertinimai. „Dione“ mėtiniai ledai su belgiško šokolado dribsniais šių metų gegužę Kinijoje vykusioje didžiausioje Azijos regiono gėrimų ir maisto parodoje „SIAL CHINA“ už kokybę, inovatyvumą bei pakuotę pelnė „SIAL Inovacija 2014“ apdovanojimą, o 2013 m. ir 2014 m. Briuselyje vykstančiuose „Superior Taste Awards“ apdovanojimuose buvo įvertinti dviem aukštinėmis žvaigždėmis iš trijų galimų.

Akcinė bendrovė „Klaipėdos pienas“ valgomųjų ledų gamybos tradicijas skaičiuoja nuo 1950-ųjų. Valgomieji ledai gaminami pagal laiko patikrintus receptus – tik iš šviežios grietinės ir nenugriebto pieno. Asortimente gausu ledų porcijomis, taip pat „šeimyninėse“ pakuotėse, bei ledų, skirtų HORECA (viešbučių, restoranų, maitinimo įstaigų) segmentui. Žinomiausi AB „Klaipėdos pienas“ prekių ženklai – „Kar Kar“, „DIONE“ ir „Baltoji varnelė“.

Leidžia: Lietuvos pieno ūkių asociacija.
Luokės g. 73, LT-87140 Telšiai.
Tel.: 8-444-22391, faksas 8-444-69210.
El.paštas: LPUA.info@gmail.com

Redakcinė kolegija: Rigilda Baniėnė,
Diana Abelkienė; Irena Baltrušaitienė;
Jolanta Bitinienė; Rimantas Banevičius;
Mindaugas Čejuskas.

Spausdino Šiaulių „Titnago“ spaustuvė.
2 sp. l. Leidžiamas
nuo 1995-09-23, kartą per mėnesį.
Tiražas 3000 egz.